

50 metro exkax

IÑAKI SEGUROLA

ONDARRE baserri-ko Martxial zena etxeko sutegian goldeginen hasi zenetik egin du Izarraizpe honetan euri eta sargori. Haren oinordekoek, orduz geroz, labean txatarra urtuz altzairuzko diru astuna sortu dute; herri guztia lausotzerainoko kea bota dute; lurra erosi dute eta gizonak ere bai; hilerriak gorpu kixkali eta lehertuekin ongarritu dituzte; ipurgarbitzaile eta dena-bai-esale mordoia inguratu dute eta lehenbiziko azpeitiar erdaldun hutsak ekarri dituzte mundura. Ez dira marka txarrak, baina martxialtarrek ez zuten marka horien erdirik ere egingo, Frantsesko (edo Gibert-eneko) mutil axkarrena etxe-barruraino eta batipat oheraino buztan-kolpeka sartu ez balitzake. Hark goritu zuen behar bezala Martxialen labea, eta hargatik jarriko dute orain tonbola berria frantses paysbasque-an.

Eta banoa lehengo batean gure herriko Zelai Luzean barrena eta horra non kolpe batez ohartzen naizen nola duten, labean urtutakoa dirutzen duten exekutiboak ('M. Ucin S.A. Oficinas'), bertatik bertara, 50 metro exkaxera, kasik leihotik leihora hitzegiteko moduan... frantzizkanetako komentu itxiturakoa, non mojatxo xahar multxo batek sutegi mistikoa beren bihotz nekatuak urtzen baitituzte Jaunaren amorez. Hain urrun eta hain hurbil, egin dut neure artean, eta exekutibo horiek beren itxituren ekarri ditut gogora, altzairuzko eternitatea eraikitzen ari, 9 zerotako jainkoaren kontenplazio mistikoa gorituak, tarteka pantallari galdezka: zer zara zu, Jauna? urrea? papera? kreditu edo sineste hutsa? Jauna abstraktuagoa egin da, ez du garai bateko 'txin-txin' hotsik ere ateratzen, mututu da betiko. Hargatik itzultzen dira teknomistikoak jai-egunean fede berritik zaharrera, aste-barruan diruz kakaztutako eskuak aingeruen txixarekin garbitzera, zer gerta ere.

Txiki Txiki

XAN KOSKARAT

HERRIAREN mai-tale amorratia, militante fina, lagun leiala. Baigorriat etorri hintzen bizitzera: txinaurriak lana lurrean egiten baitu.

Eta gure xoko huntako beharrak untsa neurturik, bizi bide berriak asmatu eta eraiki zinituzten zuen aldeko esperientziak indartsu eta laneko gogo haundiarekin.

Baina Baigorri, Iparragerre auzoan, bizia, ihizi basaren parekoa bihurtu zian hirtzat eta berriz ere jo... munduko beste puntara. Hego Amerikan egon haiz herri minak jana. Min biziak hau ekarri sortetxera: baserrian sortuek bakea aurki dezaketen lekura.

Egon gaituk Urretxun Iparraldetik multxo eder bat. Samina eta ederra izan duk agurra. Hirekin eraman duk gure gaztetasunaren zati haundi bat eta alde berean pil-pilean ezarri denbora hartako lagunero itzape-nak.

Bainan bizi bizian gelditu haiz gure go-goan, gure bihotzean, gelditzen haiz borroka hunen urrats bakotxean, eta Euskal Herriak bere geroan duen fedean.

Beroa daukak gure laguntasuna eta betirako itzatua Euskal Herriaren ixtorian bere seme batek eskaini dion biziaren kondaira.

Egun batez, hire mutiko tipiti hori hemen gaindi ibiliko duk hain gutti gozatu duen Aitaren izaite aberats horren erretoen ondorenik. Hemen beti aurkituko dik hire lagun bat erakusteko nun gaindi ibili den neurri tipiko gizon haundi bat.

•DEIA

Berariazkoa zen, bada, ETaren tregua?

Egia balitz Armadako sarjentua hiltzeko saioa Toulongo sarekadari erantzuteko izan zela, Eusko Jaurlaritzako Barne kontselariak aditzera eman duenez, pentsatu beharko litzateke ETaren, hiru hilabeteko isiltasunak nolabaiteko asmo politikoa zuela, berariazkoa zela eta ordainetan errepresioaren kontrako nolabaiteko distentsioa espero zuela Espainiako eta Frantziako gobernuen aldetik. Pentsa daiteke baita ere Toulongoak, nolanahi ere, alde aurretik erabakitako atentatu berrekitiko epeak aurreratu baino ez duela egin.

Batzuk harritu egiten dira

'euskal arazoaren' razionalizazioa horren zaila gertatzen ari delako, beste arazo gaiztotuago batzuk konponbidean direla ematen duelarik. Beharbada gertatzen dena da Euskadin gerra berezi hau gutxi batzuek bakarrik noitzen dutela bere kurdeltasun osoan eta horregatik gehiengoak horren gutxi egitea razionalizazioa behartzeko.

JOSE FELIX AZURMENDI

•egin

Poztasun ofiziala

Belloch eta Robles ostegunean jadanik pozik azaldu ziren. ETAko militantzia triskatzen ari dira, burugabe uzten. Zenbat eta zenbatetan esan dute ETari burua moztu diotela, zenbatetan azaldu dute poztasun berbera, hurrengo atentatu tristora bi-

HEMEROTEKA

Delors sozialista da Balladur RPRko den bezainbatean. BAP / LE MONDE

hurtzen dena? Beraien erreazio oso sinplea da, berehalako garaipen txikiari atxikia. Perspektiba handiagoarekin helduko baliote gaiari, beharbada konturatuak lirateke inoiz ez diotela amairik ematen euskal militantzari, behin eta berriro gauzatzen dela, betiereko edo behintzat, gaur egungo terminoetan, gaizki bideratutako gai bat bezala.

Polizientzat pozgarriak izan ziren ostegun eta ostiraleko berriak tristeak ere izan zitezkeen: «Baina nola! Erakunde honen kontra gure baliabide guztiak borrokatu ondoren oraindik ba al du jenderik bizitza eta heriotza jokoa jartzeko gertu. Hemen, zer edo zertan oker gabilta». Zentzuzkoagoa ezta?

LUIS NUÑEZ

UZENDARIARI

Ucin eta sabindarrak

Benetan negargarria deritot Azuak eta gainontzeko sasi-euskaldun horiek Ucin enpresaren erabakia dela eta azaldu duten jarraia. Hemen argi dago ekonomi arloa alde batera utzi behar dugula, enpresa orok eskubide osoa baitu nahi duen lekuan inbertitzeko. Baina, EAJko agintari horiek azken egunotan Euskal Herriaren kontzeptuaren gainean nabari ukan duten mesprezua da kezkatzen nauena.

Sabindar hauentzat Ipar Euskal Herria Frantzia besterik ez da eta bertako biztanleak gutxiesteaz gain beren benetako pentsaera ideologikoa zein den argi eman digute aditzera: espainolismo hutsa. ETBlean 'Iparraldearen orena' deritzon programa horretan 'Baiona' eta honelako izenak euskaraz emango dituzte, baina badakizue zein den honen zergatia: «Hain da exotiko eta bitxia Ipar Euskal Herriko euskara ezen merezi baitu 5-10 minutuko erremusina eskaintzea gure ikusentzuleriari». Gero, jakina, kate 'euzko-zale' hau ikusi nahi izan ezker kirola eta marrazki bizidunak gogoko ez badituzu, jai daukazu.

Noiz arte pairatu beharko dugu hau guztia? Uste dut badela 'euzkeltzale' hauei 'ospa!' esateko tenorea. Euskarak premiazko eta ezinbestekoa duelako.

JUAN LUIS FERNANDEZ
Getxo (Bizkaia)

Euskal Herria desmilitartze osorantz

Agerian da Euskal Herria desmilitartu beharra, azken urteotako inkesta guztiek, eta kontzientzi eragozpen eta Intsumisioaren gorakadak hori erakusten baitute.

Horregatik, armada, eta bertze egitura militarturik gabe Euskadi nola izan litekeen pentsatzen jartzeko garaia da, poliziak, espetxeak, suhiltzaileak, erreskate zerbitzuak... desagertu edo funtzionatzeko moduak aldatuko balira. Gazteen hezkuntzan hain garrantzitsu diren kirol edo astitaldeek, edota, zergatik ez?, eta beraz, baita zabaltzen dituzten baloreak ere.

Bainan, gure lurraldean dauden armaden desagerepenaz ardura nadin. Honek aurrekontuen partida haundiak aprobetxamendu haundiagoko bertze gizaratearen eremu batzuetan erabiltzea ekarriko luke. Bertze alde batetik, pertsona militarra birtziklatu eginen litzateke, bertze zeregin batzuetan iharduteko, salbamendu edo suhiltzaile taldeetan adibidez. Orobat, arma-fabrikak ere (Arabian eta Bizkaian adibide ederrak ditugu), erabilpen zibileko produktuak ekoiztera pasako lirateke.

Orain, bizi garen Euskal Herri honetan, bertze arazo desberdin baten aitzinean gaude, *contencioso vasco* deitu izan dena hain zuzen ere. Gizarte eta talde politikoek (Ezker abertzalea, eta Ajouria Eneko ituna sinaturikoak

barne) planteatu duten bezala, Euskal Herria batetik, bertetik estatu espainol eta frantseseen arteko gatazka. Ikuspegi antimilitaristatik garbi dago gatazka hau konpondu behar dela, geroago gizaratearen alor guztiak demilitartu aurretiko urrats gisa.

Bainan, orain arte gatazka konpontzeko erabilitako neurriak ez zaizkigu baliagarri agertu, ez baitiete bide egokirik esan gizaratearen zati haundi baten antisiei, autodeterminazioa edota maila ezberdineko subiranotasuna, bertzeak bertze. Hau ikuspuntu antimilitaristatik begiratuta, logikoa da guztiz.

Inposiziozko egiturak, eta harreman marko batek, segituan gaitzeste eta nazka sentimendua sortarazten du, bakarrik inposaketa desagertzearekin gaindi daitekeena. Beraz, elkarriketa da injustizia hau gainditzeko modurik logikoena, akordioak bidea irekitzen duena, Euskal Herria eta Estatu espainol eta frantsesten arteko harreman markua zimendatzen duen akordioa.

Elkarriketa dinamika markuan sartu ahal izateko, gizarate osoak zentzu honetan agente guztiak bultzatzea beharrezkoa den partetik, eta gatazkaren konponbide ez bortitzaren aldekoa delarik, elkarriketaren alde larki azaldu behar da, eta hau gauza dadin presionatu behar du.

MARTI ZELAIA GARCIA
(Intsumiso preso, gose greban)
Iruñea

GAIA JARRITA

Brouard, hamar urte geroago

Ulerkor eta baterakoia eztabaidak garatzean itzal handiko abertzalea ezkerren loratzean nahiz hamar urte igaro diren sua dago laratzean zu hil zintuzten ta Muguruza hil zuten antzean bi kasuotan zer justizia egin den gogoratzean estatu indarrak ikusten ditut kanoi beltz hoien atzean

IÑAKI MURUA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJDk IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria: IÑAKI URÍA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXEL OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIAN ETXEHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Gudariaren etorbidea, 2/g / 20140 Andoain / ☎: 30 02 22 / Faxa: 30 07 07

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎: 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎: 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabaltzu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo / ☎: 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Posta kuxatila, / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11